

รวมใจลดโลกร้อน
ด้วยลดใช้พลาสติก
และการใช้ถุงผ้า

โดย
สำนักปลัด

องค์การบริหารส่วนตำบลบางมะเคื่อ

อ.พูนพิน จ.สุราษฎร์ธานี

โทร. 077-443034

พลาสติกคืออะไร

พลาสติก คือ อะไร

พลาสติกเป็นสารประกอบพวกไฮโดรคาร์บอน (Hydro Carbon) ประกอบด้วยธาตุสำคัญ คือ คาร์บอน, ไฮโดรเจน , และออกซิเจน นอกจากนี้อาจมีธาตุที่เป็นส่วนประกอบย่อย เช่น ไนโตรเจน, ฟลูออรีน, คลอรีน, และกำมะถัน เป็นต้น พลาสติกที่ใช้กันในปัจจุบัน เช่น ถุง กล่อง ท่อ แผ่นฟิล์ม ผลิตจากน้ำมันดิบ ซึ่งเป็นสารไฮโดรคาร์บอนที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติใต้ผิวดิน ที่มีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เนื่องจากเป็นทั้งแหล่งพลังงาน และแหล่งวัตถุดิบสำหรับผลิตวัสดุสังเคราะห์มากมาย

การผลิตพลาสติกเกิดจากการกลั่นลำดับส่วนน้ำมันดิบ เพื่อแยกเอาสารประกอบไฮโดรคาร์บอน และผ่านกระบวนการแยกสลาย จนได้เป็นสารประกอบขนาดเล็ก เช่น ก๊าซเอทิลีน และโพรพิลีน ซึ่งใช้เป็นสารตั้งต้นในการผลิตพลาสติกชนิดต่างๆ

ทำไมต้องลดการใช้ถุงพลาสติก

ทำไมต้องลดการใช้ถุงพลาสติก

ในแต่ละปีทั่วโลกใช้ถุงพลาสติกถึงแสนล้านใบ แต่ถุงพลาสติกที่ถูกนำมารีไซเคิลมีไม่ถึงร้อยละ 1 เนื่องจากต้นทุนการผลิตใหม่ถูกกว่า ปัจจุบันมีการทิ้งขยะถุงพลาสติกลงทะเลแล้วประมาณ 3 ล้านกิโลกรัม และยังคงมีการทิ้งอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากยังไม่มีมาตรการควบคุมการใช้ถุงพลาสติกและการทิ้งถุงพลาสติกที่เข้มงวดและกว้างขวาง

ปัจจุบันคงไม่มีใครไม่รู้จักปรากฏการณ์ที่เรียกว่า ภาวะโลกร้อน (Global warming) ความเกี่ยวโยง ระหว่างการใช้ถุงพลาสติกกับภาวะโลกร้อน คือ ถุงพลาสติกที่เราใช้ใส่สินค้าและอาหาร ผลิตจากน้ำมันดิบและยังใช้เชื้อเพลิงในการผลิตอีกด้วย ซึ่งพลังงานที่ใช้ผลิตถุงพลาสติกประมาณ 9 ใบ สามารถเปลี่ยนเป็นน้ำมันให้รถวิ่งได้ไกลถึง 1 กิโลเมตร

เนื่องจากถุงพลาสติกสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว ในปริมาณมาก ด้วยต้นทุนที่ต่ำ ที่สำคัญที่สุดคือมีอายุการใช้งานสั้น ส่วนใหญ่เป็นการใช้เพียงครั้งเดียวโดยเฉพาะหิ้ว ดังนั้นขยะถุงพลาสติกจึงเป็นภาระอย่างยิ่งในการจัดเก็บขนส่งและกำจัด เนื่องจากคุณลักษณะที่เบาบางและมีปริมาณมาก ปะปนกับขยะประเภทอื่นได้ง่าย ซึ่งทำให้การย่อยสลายขยะอื่นเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น ดังนั้นยังมีการใช้ถุงพลาสติกมากเท่าไร ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยสู่ชั้นบรรยากาศโลกจากการผลิตและกำจัดขยะถุง พลาสติกก็จะยิ่งสูงมากขึ้น

ขยะพลาสติกเมื่อฝังก็กลายเป็นขยะชิ้นเล็กๆ ซึ่งสามารถแทรกในชั้นดินและปนเปื้อนในน้ำได้ ผลก็คือชิ้นส่วนเล็กๆ ของพลาสติกเข้าไปสู่ห่วงโซ่อาหาร ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายต่อ พืช สัตว์ มนุษย์ และ สิ่งแวดล้อม ดังนั้น ประโยชน์เพียงเล็กน้อยในช่วงเวลาสั้นๆ ของพลาสติก ได้ทำให้เกิดโทษต่อ พืช สัตว์ มนุษย์ และ สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องกว้างขวางและยาวนาน

แต่ละสัปดาห์คนไทยนำพลาสติกกลับบ้านมากกว่า 100 ล้านถุง หรือมากกว่า 5,000 ล้านถุงต่อปี โดยการผลิตและใช้งานยังคงมีปริมาณมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงเวลาแล้วที่คนไทยจะทบทวนเรื่องใกล้ตัวนี้ และเร่งออกมาตราการเพื่อลดการใช้พลาสติกอย่างเป็นรูปธรรม หลายประเทศเห็นถึงโทษร้ายแรงของภัยพลาสติก ทำให้มีมาตรการคุมกำเนิดพลาสติกกันอย่างจริงจัง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดี ตัวอย่างเช่น

- การประกาศห้ามใช้ถุงพลาสติกในบังกลาเทศและออสเตรเลีย
- การเก็บภาษีถุงพลาสติกในไอร์แลนด์
- การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมถุงพลาสติกของไต้หวัน
- ห้างใหญ่ในเมืองฮิโรชิม่า ที่ญี่ปุ่น หากลูกค้าไม่ต้องการถุงพลาสติกจะได้รับแต้มสะสม เพื่อรับสิทธิประโยชน์จากทางห้าง
- ที่สิงคโปร์ร่วมกันรณรงค์ โดยกำหนดให้วันพุธแรกของเดือนเป็นวันพกถุงไปช้อปปิ้ง หากไม่ได้เตรียมถุงไปก็ต้องจ่ายเงินเป็นค่าถุง ใบละ 0.1 เหรียญสิงคโปร์ หรือประมาณ 2.50 บาท

- ซานฟรานซิสโก ได้ออกกฎหมายห้ามใช้ถุงพลาสติกเป็นเมืองแรกของอเมริกา

- การประกาศตัวเป็นเมืองปลอดถุงพลาสติกของเมืองลิเวอร์พูล ในแคนาดา ผู้ฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษเป็นค่าปรับหนักๆ คิดเป็นเงินไทยมากถึง 30,200 บาท

- สำหรับประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมการรณรงค์ในลักษณะประปราย แต่ที่น่าจะเป็นความหวังคือ การพัฒนาวัสดุทดแทน ได้แก่ พลาสติกชีวภาพ (Bioplastic) ซึ่งปัจจุบันอยู่ในระหว่างการศึกษา ไม่แน่ว่าประเทศไทยอาจมีพลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมออกมาใช้พร้อมกับที่ฝรั่งเศส ซึ่งได้ออกกฎระเบียบให้เริ่มใช้พลาสติกชีวภาพตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นไป

ลดการใช้ถุงพลาสติกแล้วได้อย่างไร

- ลดการเสื่อมโทรมของดิน
- ลดการเสื่อมคุณภาพของน้ำ
- ลดอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตทั้งในน้ำและบนบก
- ลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกและภาวะโลกร้อน
- ลดการเกิดสารปนเปื้อนของสารก่อมะเร็งในห่วงโซ่อาหาร
- ลดการอุดตันในทางระบายน้ำ ส่งผลให้ลดปัญหาน้ำท่วม
- ลดอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศน์
- ลดแหล่งเพาะพันธุ์การแพร่กระจายของพาหะนำโรค และการแพร่ระบาดของโรค
- ลดการเกิดอุบัติเหตุของการเดินทางทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ
- ลดการใช้น้ำมันดิบที่ใช้ไปโดยไม่จำเป็น จากการผลิตถุงพลาสติก

จะลดการใช้ถุงพลาสติกได้อย่างไร

- นำถุงผ้า หรือ ภาชนะไปใส่ของแทน เช่น จะไปตลาดก็เอากระเป๋าคาดและกล่องใส่อาหาร ไปใส่ของแทน ไปซื้อกับข้าวก็เอาปิ่นโตไปแทน
- ฝึกพูดว่า ไม่เอาถุงค่ะ/ครับ กับคนขายของ ให้เป็นนิสัย
- ใช้ถุงพลาสติกแบบย่อยสลายได้
- ต้องใช้งานถุงพลาสติกซ้ำจนหมดสภาพการใช้งาน

ข้อดีของการใช้ถุงผ้า

- ซักทำความสะอาดง่าย
- นุ่มสบายมือ และไม่ก่อให้เกิดการกดทับอย่างรุนแรงต่อฝ่ามือเท้าถุงพลาสติก
- ย่อยสลายได้ ไม่ตกค้างจนเป็นปัญหาในสิ่งแวดล้อม
- ทนทานและใช้ซ้ำได้มากกว่าถุงพลาสติก ช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอย
- ไม่ทำให้เกิดก๊าซเรือนกระจก ช่วยลดปัญหาโลกร้อน
- บ่งบอกภาวะรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้ใช้
- พกพาติดตัว ติดรถได้ง่าย สามารถพร้อมใช้งานในทุกโอกาส
- ถุงผ้าดิบจะช่วยลดการเกิดและการปนเปื้อนของสารประกอบไดออกซินที่เป็นสารก่อมะเร็งที่มีอันตรายต่อชีวิต

...มา ลดการใช้ถุงพลาสติกและเปลี่ยนมาใช้ถุงผ้าและภาชนะที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อมตั้งแต่วันนี้ แบ่งปันความรู้ และถุงผ้าที่มีอยู่แก่ผู้อื่น เพื่อขยายวงกว้างของความมุ่งมั่นในการรักษาสิ่งแวดล้อม และการลดภาวะโลกร้อน